

Na temelju članka 17. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ("Narodne novine" broj 16/19) i članka 21. Statuta Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 26/10, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst, 8/13, 6/14, 2/18, 10/18 - pročišćeni tekst, 2/20, 3/21 i 2/22 – pročišćeni tekst, 24/23 i 29/23 – pročišćeni tekst) Skupština Međimurske županije na ___ sjednici održanoj ___..2024. godine, donijela je

GODIŠNJI PLAN DJELOVANJA U PODRUČJU PRIRODNIH NEPOGODA ZA MEĐIMURSKU ŽUPANIJU ZA 2025. GODINU

1. Uvod

U cilju prevencije, ublažavanja i djelomičnog uklanjanja posljedica prirodnih nepogoda, Skupština Međimurske županije donosi Godišnji provedbeni plan u području prirodnih nepogoda na području Međimurske županije za 2025. godinu. Godišnjim planom djelovanja određuju se mjere i postupanje s ciljem djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda, određuju se nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode, donosi se procjena osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva. Godišnji plan djelovanja sadrži i sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: Zakon) i/ili drugih tijela, a u slučaju potrebe i suradnju sa znanstvenim ustanovama i stručnjacima za područje prirodnih nepogoda.

Ukoliko se radi o prirodnoj nepogodi koja ima tendenciju razvoja u veliku nesreću ili katastrofu te kada je proglašena velika nesreća ili katastrofa, obvezna je primjena postupaka temeljem Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“, broj 82/15, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22.) te odnosnih planova djelovanja civilne zaštite ili planova zaštite i spašavanja jedinica lokalne samouprave i Međimurske županije, a prema potrebi i Plana zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 96/10.). Također, postupanja u slučaju požara pa tako i u slučaju kada isti ima obilježja prirodne nepogode, utvrđuju se Godišnjim provedbenim planom zaštite od požara za područje Međimurske županije te se ne obrađuju posebno u ovome Planu djelovanja.

2. Zakonska regulativa

Prirodnom nepogodom, u smislu Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koji prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili okolišu. Štetama od prirodnih nepogoda se ne smatraju one štete koje su namjerno izazvane na vlastitoj imovini te štete koje su nastale zbog nemara i/ili nepoduzimanja propisanih mjera zaštite.

Prirodnom nepogodom smatraju se:

1. potres
2. olujni i orkanski vjetar
3. požar
4. poplava
5. suša
6. tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom
7. mraz
8. izvanredno velika visina snijega
9. snježni nanos i lavina
10. nagomilavanje leda na vodotocima

11. klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta

12. druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Prirodna nepogoda može se proglašiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20 % vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30 % prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30 %. Ispunjenje navedenih uvjeta za područje jedinice lokalne samouprave utvrđuju općinska odnosno gradska povjerenstva.

Za provedbu Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda nadležni su:

-Vlada Republike Hrvatske

-Državno povjerenstvo, županijska te gradska i općinska povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda

-nadležna ministarstva (financija, poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, gospodarstva, graditeljstva i prostornog uređenja, zaštite okoliša i energetike, mora, prometa i infrastrukture)

- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Državno povjerenstvo (14 članova od kojih je jedan predsjednik) imenuje Hrvatski sabor na razdoblje od 4 godine.

Županijsko povjerenstvo imenuje županijska skupština na razdoblje od četiri godine te ono obavlja sljedeće poslove:

-usklađuje rad gradskih i općinskih povjerenstava

-provjerava i utvrđuje konačnu procjenu šteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa svojeg područja

-podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode

-po potrebi izravno na terenu i području zahvaćenom prirodnom nepogodom obavlja izvid štete na imovini u kojem mogu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava odnosno pravne osobe, ovisno o vrsti i posljedicama prirodne nepogode i nastale štete

-objedinjuje i prosljeđuje putem Registra šteta Državnom povjerenstvu konačne procjene šteta te konačno izvješće o utrošku sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u gradovima odnosno općinama na području županije

-imenuje stručno povjerenstvo na temelju prijedloga općinskog odnosno gradskog povjerenstva

-donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti

-obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje provodi u suradnji s Državnim povjerenstvom.

Općinsko odnosno gradsko povjerenstvo imenuje gradsko odnosno općinsko vijeće na razdoblje od četiri godine i o njihovu imenovanju obavještava Županijsko povjerenstvo. Općinska odnosno gradska povjerenstva obavljaju sljedeće poslove:

-utvrđuju i provjeravaju visinu štete od prirodne nepogode za područje općine odnosno grada unose podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta

-unose i prosljeđuju putem Registra šteta konačne procjene šteta Županijskom povjerenstvu raspoređuju dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenicima

-prate i nadziru namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda prema Zakonu

-izrađuju izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavljaju ih Županijskom povjerenstvu putem Registra šteta

- surađuju sa Županijskim povjerenstvom u provedbi ovoga Zakona
- donose plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti
- obavljaju druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa Županijskim povjerenstvima.

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda odnose se na novčana sredstva ili ostala materijalna sredstva, kao što je oprema za zaštitu imovine fizičkih i/ili pravnih osoba, javne infrastrukture te zdravlja i života stanovništva, koja su potrebna za djelomičnu sanaciju štete nastale od prirodne nepogode.

Novčana sredstva i druge vrste pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda na imovini oštećenika osiguravaju se iz:

1. državnog proračuna s proračunskog razdjela ministarstva nadležnog za financije
2. fondova Europske unije - sredstva iz fondova Europske unije ne mogu se unaprijed osigurati, a njihova dodjela provodi se prema posebnim propisima kojima se uređuje korištenje sredstava iz fondova Europske unije
3. donacija.

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda strogo su namjenska te se raspoređuju prema postotku oštećenja vrijednosti potvrđene konačne procjene štete, o čemu odlučuju nadležna tijela za provedbu Zakona, a to su: Vlada Republike Hrvatske, povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda, nadležna ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sredstva pomoći su nepovratna i namjenska te se ne mogu upotrijebiti kao kreditna sredstva niti zadržati kao prihod proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Za namjensko korištenje sredstava odgovorni su gradonačelnici i općinski načelnici te krajnji korisnici.

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda ne dodjeljuju se za:

1. štete na imovini koja je osigurana
2. štete na imovini koje su izazvane namjerno, iz krajnjeg nemara ili nisu bile poduzete propisane mjere zaštite od strane korisnika ili vlasnika imovine
3. neizravne štete
4. štete nastale na nezakonito izgrađenim zgradama javne namjene, gospodarskim zgradama i stambenim zgradama za koje nije doneseno rješenje o izvedenom stanju prema posebnim propisima, osim kada je, prije nastanka prirodne nepogode, pokrenut postupak donošenja rješenja o izvedenom stanju, u kojem slučaju će sredstva pomoći biti dodijeljena tek kada oštećenik dostavi pravomoćno rješenje nadležnog tijela
5. štete nastale na građevini ili području koje je, u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita kulturnog dobra, aktom proglašeno kulturnim dobrom ili je u vrijeme nastanka prirodne nepogode u postupku proglašavanja kulturnim dobrom
6. štete koje nisu na propisani način i u zadanom roku unesene u Registar šteta prema odredbama ovoga Zakona
7. štete u slučaju osigurljivih rizika na imovini koja nije osigurana ako je vrijednost oštećene imovine manja od 60 % vrijednosti imovine.

3. Mjere i nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode

Prilikom provedbe mjera radi djelomičnog ublažavanja šteta od prirodnih nepogoda o kojima odlučuju nadležna tijela iz Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, obavezno se uzima u obzir opseg nastalih šteta i utjecaj prirodnih nepogoda na stradanja stanovništva, ugrozu života i zdravlja ljudi te utjecaj na odvijanje gospodarskih aktivnosti.

Kako se prirodne nepogode uglavnom javljaju iznenada i teško je predvidjeti njihov intenzitet, a time i razmjere štete, u slučaju nastanka prirodne nepogode, ovisno o vrsti prirodne nepogode, provode se sljedeće mjere:

- žurno prikupljanje podataka o nastaloj prirodnoj nepogodi
- proglašenje prirodne nepogode
- obavještanje javnosti o nastaloj prirodnoj nepogodi
- procjena štete od prirodne nepogode
- sanacija područja zahvaćenog prirodnom nepogodom
- dodjela pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih od prirodnih nepogoda
- izvještanje o utrošku sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih od prirodnih nepogoda.

Ukoliko je riječ o nepogodama velikih razmjera koja imaju za posljedicu stradanje stanovništva, ugrozu života i zdravlja ljudi te onemogućavanje nesmetanog funkcioniranja gospodarstva, provode se i sljedeće mjere:

- usklađivanje sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite
- organizacija javnog reda i mira na pogođenom području
- provedba evakuacije, prihvata i zbrinjavanja ugroženog stanovništva i imovine
- osiguravanje i raspodjela pomoći stradalom i ugroženom stanovništvu
- osiguranje sigurnog odvijanja prometa na pogođenom području
- sanacija područja zahvaćenog prirodnom nepogodom
- normalizacija opskrbe energentima, pružanja komunalnih usluga i odvijanja prometa.

Provođenje ovih mjera iziskuje djelovanje brojnih javnih službi i institucija čije je postupanje definirano drugim zakonima, stoga se ne obrađuju posebno u ovome Planu djelovanja.

Na području Međimurske županije najčešće prirodne nepogode su tuča, proljetni mraz, suša, olujni vjetar praćen tučom ili velikom količinom oborina koje stvaraju bujice, klizišta i odroni zemljišta na području Gornjeg Međimurja. Na području županije desile su se i poplave u područjima uz rijeke (općine Nedelišće i Podturen). Potresi koji su zabilježeni u više navrata, bili su slabijeg intenziteta i nisu izazvali značajnije materijalne štete. Osim toga, u našoj županiji moguća je pojavnost biljnih bolesti, bolesti životinja kao i drugi štetni događaji koji izazivaju materijalnu štetu na imovini.

Tuča

Tuča je prirodna nepogoda koja se na našem području događa najčešće, gotovo svake godine u manjem ili većem opsegu i intenzitetu. Tuča je kruta oborina koja se sastoji od zrna, odnosno komada leda promjera većeg od 5 mm, najčešća je u ljetnim mjesecima. Štete su vrlo visoke, naročito u povrtlarstvu, voćarstvu i vinogradarstvu. Zbog učestalosti pojave tuče i velikih šteta koje tuča izaziva, u višegodišnjim nasadima koji nisu zaštićeni mrežama proizvodnja je vrlo rizična.

Preventivne mjere	
Mjera	Nositelji
Osiguranje nasada i usjeva od tuče	Poljoprivredna gospodarstva Osiguravajuća društva Ministarstvo poljoprivrede – potpore kroz Mjere iz Programa ruralnog razvoja
Osiguranje građevinskih objekata	Fizičke i pravne osobe Osiguravajuća društva

Izgradnja sustava za zaštitu nasada od tuče	Poljoprivredna gospodarstva Ministarstvo poljoprivrede – potpore kroz Mjere iz Programa ruralnog razvoja Međimurska županija – potpore poljoprivrednicima za nabavu i postavljanje mreža Gradovi i općine – potpore poljoprivrednicima
Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode	
Mjere i preporuke savjetodavne službe	Poljoprivredna gospodarstva Ministarstvo poljoprivrede – Savjetodavna služba, Podružnica Međimurske županije
Prijava nastale štete u Registar šteta od prirodnih nepogoda, procjena štete	Poljoprivredna gospodarstva Fizičke i pravne osobe Gradska i općinska povjerenstva Županijsko povjerenstvo
Proglašenje prirodne nepogode	Župan
Sanacija oštećenja i čišćenje javnih površina, uklanjanje drveća, grana	Jedinice lokalne samouprave Komunalna poduzeća

Mraz

Mraz je oborina koja nastaje kada se vlaga iz vodenom parom zasićenog zraka desublimira na čvrstim površinama čija je temperatura manja od 0°C. Štete na poljoprivrednim kulturama nastaju u proljeće nakon kretanja vegetacije, uslijed prodora hladne zračne mase nad naše krajeve i kada tijekom vedre noći bez vjetera dođe do hlađenja zemljine površine. Posljedice ovog tipa mraza su ogromne štete u voćnjacima i vinogradima.

Preventivne mjere	
Mjera	Nositelji
Pravovremeno upozorenje na mraz	Državni hidrometeorološki zavod
Provođenje agrotehničkih mjera i primjena metoda za sprječavanje ili ublažavanje šteta od mraza	Poljoprivredna gospodarstva Ministarstvo poljoprivrede – Savjetodavna služba, Podružnica Međimurske županije
Osiguranje nasada i usjeva od kasnog proljetnog mraza	Poljoprivredna gospodarstva Osiguravajuća društva Ministarstvo poljoprivrede – potpore kroz Mjere iz Programa ruralnog razvoja
Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode	
Mjere i preporuke savjetodavne službe	Poljoprivredna gospodarstva Ministarstvo poljoprivrede – Savjetodavna služba, Podružnica Međimurske županije
Prijava nastale štete u Registar šteta od prirodnih nepogoda, procjena štete	Poljoprivredna gospodarstva Fizičke i pravne osobe Gradska i općinska povjerenstva Županijsko povjerenstvo
Proglašenje prirodne nepogode	Župan

Suša

Suša je prirodna pojava, koja je primarno vezana uz deficit oborine kroz dulje vremensko razdoblje. Uzrokovana je smanjenom količinom oborine u odnosu na višegodišnji prosjek ili potpunim izostankom oborine u određenom vremenskom razdoblju. Visoke temperature zraka, niska relativna vlažnost zraka i vjetar pojačavaju negativne posljedice suše. Manjak vode može uzrokovati ozbiljne štete u poljoprivredi, vodnom gospodarstvu i drugim gospodarskim granama. Suša izaziva značajno smanjenje ili potpuni gubitak očekivanog uroda u poljoprivredi, dolazi do gubitka zaliha pitke vode u tlu, pojavljuje se veća mogućnost požara na otvorenom.

Preventivne mjere	
Mjera	Nositelji
Agrotehničke mjere kojima se doprinosi čuvanju vode u tlu i kojima se povećava kapacitet tla za vodu te uzgoj vrsta i sorti otpornijih na sušu	Poljoprivredna gospodarstva Ministarstvo poljoprivrede – Savjetodavna služba, Podružnica Međimurske županije
Izgradnja sustava za navodnjavanje	Poljoprivredna gospodarstva Ministarstvo poljoprivrede – potpore kroz Mjere iz Programa ruralnog razvoja Međimurska županija – Program potpore poljoprivrednicima
Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode	
Mjera	Nositelji
Mjere i preporuke savjetodavne službe	Poljoprivredna gospodarstva Ministarstvo poljoprivrede – Savjetodavna služba, Podružnica Međimurske županije
Prijava nastale štete u Registar šteta od prirodnih nepogoda, procjena štete	Poljoprivredna gospodarstva Fizičke i pravne osobe Gradska i općinska povjerenstva Županijsko povjerenstvo
Proglašenje prirodne nepogode	Župan

Olujni vjetar

Atmosferske promjene s velikim oscilacijama tlakova uzrokuju snažna atmosferska gibanja te pojavu jakih vjetrova. Olujni i jaki vjetrovi očituju se jakom snagom i zahvaćaju šire područje dok se orkansko nevrijeme očituje iznimnom snagom te zahvaća uže područje. Isto tako, u nestabilnoj atmosferi, ako dođe do prodora hladnog zraka, mogućnost je pojave pijavica koje se sve češće pojavljuju na prostoru kontinentalne Hrvatske. Posljedice ove prirodne nepogode su oštećenja na građevinama, infrastrukturi, nasadima i poljoprivrednim površinama, a postoji i opasnost od stradanja ljudi i životinja.

Preventivne mjere	
Mjera	Nositelji
Pravovremeno upozorenje na olujni vjetar	Državni hidrometeorološki zavod

Osiguranje građevinskih objekata	Fizičke i pravne osobe Osiguravajuća društva
Održavanje građevinskih objekata, uklanjanje suhih i bolesnih stabala i grana, uklanjanje ili popravak svih potencijalno opasnih predmeta i objekata.	Fizičke i pravne osobe Jedinice lokalne samouprave Komunalni redari Komunalna poduzeća
Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode	
Mjera	Nositelji
Prijava nastale štete u Registar šteta od prirodnih nepogoda, procjena štete	Poljoprivredna gospodarstva Fizičke i pravne osobe Gradska i općinska povjerenstva Županijsko povjerenstvo
Proglašenje prirodne nepogode	Župan
Sanacija oštećenja na građevinskim objektima i infrastrukturi, čišćenje javnih površina, uklanjanje srušenog drveća, grana.	Fizičke i pravne osobe Jedinice lokalne samouprave Komunalna poduzeća Vatrogasna zajednica Međimurske županije HEP ŽUC

Klizišta i odroni zemljišta

Klizišta i odroni zemljišta su prirodne nepogode koje nastaju na brdovitim i brežuljkastim područjima Gornjeg Međimurja, u pravilu u godinama s dugotrajnim kišnim razdobljima, najčešće na područjima čovjekovog djelovanja neprilagođenog reljefnim, vegetacijskim, pedološkim, hidrološkim i svim ostalim prirodnim uvjetima koji vladaju u prostoru i koje treba uzeti u obzir prilikom svake intervencije u prostoru.

Preventivne mjere	
Mjera	Nositelji
Čuvanje prirodne vegetacije, posebice šuma	Fizičke i pravne osobe Jedinice lokalne samouprave
Ispitivanje tla, izrada stručnih podloga i elaborata prije zahvata u prostoru	Investitori – izvođači zahvata u prostoru Građevinska inspekcija Međimurska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša
Reguliranje odvodnje oborinskih voda	ŽUC Hrvatske vode
Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode	
Mjera	Nositelji
Prijava nastale štete u Registar šteta od prirodnih nepogoda, procjena štete	Poljoprivredna gospodarstva Fizičke i pravne osobe Gradska i općinska povjerenstva Županijsko povjerenstvo
Proglašenje prirodne nepogode	Župan

Sanacija oštećenja na građevinskim objektima i infrastrukturi, čišćenje javnih površina, uklanjanje srušenog drveća, grana.	Fizičke i pravne osobe Jedinice lokalne samouprave Komunalna poduzeća Vatrogasna zajednica Međimurske županije HEP ŽUC
Osiguranje smještaja i pomoć osobama čije su kuće oštećene ili ugrožene klizištem ili odronom	Jedinica lokalne samouprave Međimurska županija
Sveobuhvatni projekt sanacije klizišta na području županije	Jedinica lokalne samouprave Međimurska županija Nadležna ministarstva

Poplava

Poplava je prirodni fenomen koji predstavlja pojavu neuobičajeno velike količine vode na određenom mjestu, zbog djelovanja prirodnih sila. Vrlo opasna i razorna prirodna nepogoda koja može izazvati stradanje ljudi i životinja, velike materijalne štete, devastaciju kulturnih dobara i ekološke štete. Obrana od poplava u Republici Hrvatskoj regulirana je posebnim zakonima, prvenstveno kroz Zakon o vodama. Poplave se svrstavaju u nekoliko različitih skupina od kojih su za područje Međimurske županije značajne riječne poplave zbog obilnih oborina i/ili naglog topljenja snijega, bujične poplave manjih vodotoka zbog kratkotrajnih kiša visokog intenziteta, poplave unutarnjih voda na ravničarskim površinama te moguće akcidentne poplave zbog proboja brana i nasipa.

Preventivne mjere	
Mjera	Nositelji
Praćenje oborina i vodostaja, pravovremeno upozoravanje i uzbunjivanje stanovništva. Izgradnja, održavanje i nadzor vodnih objekata. Izgradnja objekata izvan poplavnih područja. Reguliranje odvodnje oborinskih voda. Osiguranje imovine od poplave.	Fizičke i pravne osobe Hrvatske vode Državni hidrometeorološki zavod Osiguravajuća društva
Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode	
Mjera	Nositelji
Prijava nastale štete u Registar šteta od prirodnih nepogoda, procjena štete	Poljoprivredna gospodarstva Fizičke i pravne osobe Gradska i općinska povjerenstva Županijsko povjerenstvo
Proglašenje prirodne nepogode	Župan

Sanacija oštećenja na građevinskim objektima, infrastrukturi i poljoprivrednom zemljištu. Spašavanje i evakuacija ljudi, životinja, dobara i imovine.	Fizičke i pravne osobe Jedinice lokalne samouprave Komunalna poduzeća Vatrogasna zajednica Međimurske županije Civilna zaštita Savjetodavna služba
Osiguranje smještaja i pomoć osobama čije su kuće oštećene ili ugrožene poplavom	Jedinica lokalne samouprave Međimurska županija

Potres

Potres je prirodna nepogoda uzrokovana vibriranjem površinskih slojeva zemljine kore. Do potresa dolazi iznenada i nije ga moguće predvidjeti. Posljedice potresa su rušenje odnosno oštećivanje stambenih objekata, objekata infrastrukture i objekata općeg društvenog interesa, moguće je stradavanje ljudi i životinja i posljedice na gospodarske aktivnosti. Preventivne mjere su izgradnja objekata povećane otpornosti na potres, sustav ranog upozorenja, edukacija stanovništva o ponašanju u slučaju potresa. U slučaju snažnijeg potresa s težim posljedicama kada je proglašena velika nesreća ili katastrofa, obvezna je primjena postupaka temeljem Zakona o sustavu civilne zaštite. U takvim nesrećama potrebno je uključivanje cijele zajednice, svih raspoloživih snaga, službi, institucija, tvrtki, građana i svih potrebnih i raspoloživih resursa radi spašavanja, evakuacije i zbrinjavanja osoba, životinja i pokretne imovine.

4. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, stanovništva i gospodarskih funkcija

U slučaju nastanka prirodne nepogode, jedinica lokalne samouprave na čijem je području nastala nepogoda će prema potrebi i ovisno o razmjerima nastale štete aktivirati raspoloživa sredstva i opremu temeljnih operativnih snaga civilne zaštite, opremu i druga sredstva pravnih osoba, sukladno vrsti prirodne nepogode, a po potrebi angažirati i druge pravne i fizičke osobe na zaštiti i sprečavanju stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stanovništva.

Prema načelu solidarnosti, nakon što je pogođena jedinica lokalne samouprave angažirala sve svoje raspoložive resurse, u slučaju potrebe upućuje se dodatna pomoć sa županijske razine. Međimurska županija sama ne raspolaže značajnijom vlastitom opremom niti sredstvima za zaštitu i sprečavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva, već istima raspolažu poglavito temeljne operativne snage sustava civilne zaštite, a što je dijelom financirano iz sredstava Međimurske županije.

Temeljne operativne snage sustava civilne zaštite Međimurske županije (snage vatrogastva, Gradsko društvo Crvenog križa Čakovec, Hrvatska gorska služba spašavanja Stanica Čakovec) te zdravstvene ustanove Međimurske županije (prvenstveno Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije) raspolažu obučanim kadrovima i opremom kojom mogu adekvatno odgovoriti na posljedice prirodnih nepogoda koje nemaju značaj masovnosti i koje ujedno nemaju značaj velike nesreće ili katastrofe te se procjenjuje da su oprema i druga sredstva za zaštitu i sprečavanje stradanja imovine i stanovništva za slučaj prirodnih nepogoda koje su se pojavljivale u posljednjih 20 godina, na prihvatljivoj razini.

Oprema i druga sredstva za zaštitu stradanja gospodarskih funkcija osigurana su prvenstveno na razini pojedinih gospodarskih subjekata, ovisno o tome radi li se o poljoprivrednoj proizvodnji, industriji, obrtništvu ili uslužnim djelatnostima.

5. Ostale mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda i/ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda

Suradnja s nadležnim tijelima utvrđenim Zakonom uređena je na način da su nadležna tijela zadužena za određene poslove i mjere. Kao mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima u području prirodnih nepogoda smatraju se provedba postupka utvrđivanja i procjene štete uslijed prirodnih nepogoda te dodjeljivanje pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje šteta i provedba postupka dodjele žurne pomoći u svrhu djelomične sanacije štete uslijed prirodne nepogode. Županijsko povjerenstvo ostvaruje suradnju sa Državnim povjerenstvom i gradskim i općinskim povjerenstvima te s njima usklađuje sve potrebne mjere i postupke oko provođenja ovoga Plana.

Ako općinsko odnosno gradsko povjerenstvo zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja nije u mogućnosti procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva za područje za koje je proglašena prirodna nepogoda. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć u utvrđivanju i procjeni nastale štete, a u svojem radu surađuju s općinskim odnosno gradskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom.

6. Zaključak

Svrha ovog Plana je prikaz prirodnih nepogoda na području Međimurske županije, mogućih šteta i posljedica koje mogu izazvati i mjera sprječavanja nepogoda ili ublažavanja njihovih posljedica u slučaju kada su one nepredvidive. Međimurska županija ima uspostavljen operativni sustav i snage djelovanja u zaštiti i spašavanju, kroz civilnu zaštitu i potrebne planove, odluke, procjene i rješenja za brzu normalizaciju života na pogođenom području.

Dosadašnja praksa je ukazala na nužnost promjena u postojećem sustavu dodjele pomoći za ublažavanje posljedica nastale štete od prirodnih nepogoda. U budućnosti se očekuje nastanak sve većih šteta na poljoprivrednim kulturama, pri čemu nije moguće procijeniti razmjere istih. Poznata je činjenica da je postotak osiguranja imovine, posebice u poljoprivredi, malen. Pomoć iz državnog proračuna nije dostatna za ublažavanje nastalih šteta i za normalizaciju poslovanja poljoprivrednih proizvođača i drugih gospodarstvenika čije djelatnosti mogu biti ugrožene djelovanjem prirodnih nepogoda.

Trenutačni sustav omogućuje dodjelu značajnije državne potpore kroz Program ruralnog razvoja, intervencija 73.02. Obnova poljoprivrednog proizvodnog potencijala te kroz provedbu intervencije 76.01. Osiguranje poljoprivredne proizvodnje

U cilju sprječavanja nastanka i ublažavanja posljedica prirodnih nepogoda važna je suradnja Međimurske županije, jedinica lokalne samouprave, operativnih snaga sustava civilne zaštite te svih žitelja Međimurske županije, koji svojim djelovanjem mogu u određenoj mjeri ublažiti njihove posljedice.

Ovaj Godišnji plan će se objaviti u „Službenom glasniku Međimurske županije“.

SKUPŠTINA MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

KLASA: 320-06/24-02/9
URBROJ: 2109-07-24-1
Čakovec, __.__. 2024.

PREDSJEDNIK
Dragutin Glavina

O B R A Z L O Ž E N J E

uz Prijedlog godišnjeg plana djelovanja u području prirodnih nepogoda za Međimursku županiju za 2025. godinu

Prema članku 17. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ("Narodne novine" broj 16/19), predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obavezno je za svaku kalendarsku godinu donijeti plan djelovanja u području prirodnih nepogoda za svoje područje, kojim se određuju mjere i postupanja s ciljem ublažavanja posljedica prirodnih nepogoda.

Svrha ovog plana je prikaz specifičnosti prirodnih nepogoda na području Međimurske županije i definiranje mjera za sprječavanje nepogoda ili ublažavanje njihovih posljedica. Isto tako, ovim planom evidentirane su moguće prirodne nepogode na području Međimurske županije.

U cilju sprječavanja nastanka i ublažavanja posljedica prirodnih nepogoda, veoma je bitna suradnja Državnog povjerenstva, Županijskog povjerenstva, Gradskih i Općinskih povjerenstva i stanovnika županije koji svojim djelovanjem mogu u znatnoj mjeri spriječiti nastanak prirodne nepogode i ublažiti njihove posljedice. U slučajevima težih nepogoda i nesreća, najvažnije je djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite.

Napominjemo da se u ovom Planu ne ulazi u područje zaštite i spašavanja koje je određeno drugim propisima.

Čakovec, prosinac 2024.

Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu i turizam